Eelerwoude
Op weg naar 100% natuurinclusief

Participatiememo

Natuurontwikkeling Voorveldse Polder

Projectnummer: 206525
Datum: 6 februari 2026
Opgesteld: [redacted]
Gecontroleerd: [redacted]

Aanleiding en doel van deze memo

Aanleiding

Met het project “natuurontwikkeling Voorveldsepolder in De Bilt” beogen de gebiedspartners om de aanwezige (agrarische) gronden in te richten als natuur waarbij de kwaliteit van de natuur wordt verbeterd en het leefgebied voor dier- en plantsoorten vergroot. Dit is belangrijk voor het in stand houden van soorten. Met de realisatie van de natuurontwikkeling in de Voorveldse Polder wordt het Natuurnetwerk Nederland groter, robuuster en worden omliggende natuurgebieden met elkaar verbonden.

Doel van dit document

In deze memo willen we uitleggen op welke wijze participatie heeft plaatsgevonden en op welke wijze de uitkomsten van de participatie verwerkt zijn in de definitieve plannen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in:

- Participatie met Gebiedspartners zijnde, Provincie Utrecht, gemeente De Bilt, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en het Utrechts Landschap. Alle gebiedspartners zijn ook grondeigenaar in het projectgebied.
- Participatie met Omwonenden en geïnteresseerden.

Participatie met Omwonenden en geïnteresseerden

Participatiemoment 1: Stakeholderbijeenkomsten Gebiedsplan

Tijdens de participatierondes op 28 oktober en 17 december 2019 zijn zowel een workshop voor bij het gebied betrokken partijen als een algemene inloop georganiseerd. Resultaten van participatie zijn opgenomen in het vastgestelde gebiedsplan (Gebiedsplan Voorveldse Polder, okt 2020)

Participatiemoment 2: Bewonersavond Schetsontwerp

Op 23 januari 2025 is met de projectpartners een bewonersavond georganiseerd. Tijdens een open inloop, waar specialisten vanuit provincie, gemeente, waterschap en bureau Eelerwoude aanwezig waren, is het Schetsontwerp gepresenteerd (de nadere concretisering van het gebiedsplan). Er was een goede opkomst (ca. 50 bezoekers). De plannen zijn positief ontvangen en er is input verzameld voor nadere uitwerking. De vragen zijn in een verslag verzameld en beantwoord, wensen zijn waar mogelijk meegenomen in het ontwerp. In bijlage 1 van dit document staan de belangrijkste vragen uit de bewonersavond.

Participatiemoment 3: Veldbezoek / wandeling Voorlopig Ontwerp

Om de omgeving mee te nemen in de plannen is, na afronding van het Voorlopig Ontwerp, een veldbezoek georganiseerd op 11 oktober 2025. Hier was een hoge opkomst van ca. 30 omwonenden en geïnteresseerden, tijdens dit veldbezoek is samen met het Utrechts Landschap een toelichting gegeven. Ook is uitleg gegeven over de voormalige kwekerijen in het gebied. Op afstand lijkt dit voor de omgeving een mooi bos maar in werkelijkheid is er een enorm hoeveelheid plastic, beton en ander afval achtergebleven zodat het onvermijdelijk is dat het bos gekapt en opgeruimd wordt. Tijdens de wandeling zijn vragen van deelnemers direct beantwoord.

Participatiemoment 4: Digitale kaart Definitief Ontwerp

In oktober 2025 is het Definitief Ontwerp voor een laatste consultatieronde gedeeld met de omwonenden door middel van een digitale actieve kaart (link). Het enige zorgpunt dat daaruit naar voren kwam was het geplande uitkijkpunt in het voedselbos. Er waren zorgen over eventuele overlast, onrust voor de natuur, honden maar ook dat deze te dicht op de tuinen van aanwonenden lag. In overleg met de gemeente is in de projectgroep van 18 december 2025 besloten dit uitkijkpunt met pad er naartoe uit het plan te halen.

Doorlopende communicatie

Op belangrijke momenten zijn er nieuwsbrieven verzonden, daarnaast is een website gemaakt waarop actuele informatie staat (website).

Participatie met Gebiedspartners

Tijdens het project is het gemeentelijke Gebiedsplan Voorveldse Polder verder uitgewerkt. Tijdens ontwerpsessies, met verschillende ambtelijke vertegenwoordigers van de gebiedspartners (Provincie Utrecht, gemeente De Bilt, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en het Utrechts Landschap), zijn de projectdoelstellingen naar concrete inrichtingsmaatregelen vertaalt van Schets Ontwerp tot een Definitief Ontwerp.

De belangrijkste toevoegingen aan het Ontwerp zijn:

- Vanwege hoogteligging en bestaande natuurwaarden geen wadi op noord-oostelijk perceel
- Geen opgaande begroeiing langs effluentsloot om zichtlijn vanaf fietspad open te houden
- Landschap meer beleefbaar maken door zichtlijnen vanaf randen te versterken door struweel haaks op de weg te verwijderen waar mogelijk en in lengterichting van de percelen terug te plaatsen
- Herstel van de watergangen, door deze opnieuw uit te graven, direct langs Centenlaantje.
- Struweelstrook aanleggen langs de natuurakker, direct ten westen van de voormalige (meest westelijk gelegen) kwekerij, in plaats van de NVO. Dit heeft grotere meerwaarde voor de doelsoorten
- Vrijkomende grond niet toepassen op percelen met "hoogste" natuurwaarden. Oftewel fauna- en kruidenrijk grasland ontzien met fosfaatrijk materiaal. Klavergraslanden en natuurakker zijn hier minder "gevoelig" voor. Op deze percelen, samen met voedselbos, de vrijkomende grond toepassen.
- Aanwezige reliëf in het landschap behouden bij ophogen; i.v.m. de landschappelijke kwaliteit en de verscheidenheid aan microklimaten die ecologisch waardevol zijn.
- Langs het gronddepot in ‘Ruig grasland’ geen struweel toestaan om de openheid van landschappelijke/cultuurhistorische kwaliteit te behouden.
- Vervangen van de beschoeiing aan oostelijke zijde van effluentsloot.
- Extra ontsluiting voor beheer via toekomstige natuurakker met duikerdam. Hierdoor verdwijnt toegang voor beheer vanaf ingang van het Centenlaantje en wordt aanwezige dassenburcht ontzien.
- Tuinen aan de zuidzijde afscheiden van de natuurontwikkeling met een watergang.

BIJLAGE 1: Resultaat bewonersavond 2025

Stakeholder	Wens	Omschrijving	Besluit	Toelichting besluit, wijze van verwerking
Bewoners	Geen wandelpaden door natuurpercelen	Recreatie en natuur gescheiden houden, dus geen wandelpaden door natuurpercelen. Wandelpaden zullen zeker ook door honden gebruikt worden en dat zal een negatief effect hebben op de natuur.	Meegenomen	Recreatief medegebruik en wandelpaden in het projectgebied zijn komen te vervallen in het Definitief Ontwerp
Bewoners	Versterking van de Hollandse Waterlinie	Versterking van de Hollandse Waterlinie (UNESCO) een integrale plek geven in het ontwerp	Meegenomen	Door het deels herstellen van zichtlijnen vanaf de Biltse Rading en meer openheid door het opruimen van voormalige kwekerijen ontstaat een beter beleefbaar landschap van de Hollandsche Waterlinie
Bewoners	Kruidenrijk grasland voor gehele oostelijke strook	De gehele oostelijke strook, achter de huizen van Park Arenberg, kruidenrijk grasland worden/blijven en de vernatting pas verderop in het gebied	Deels meegenomen	Tussen de bestaande watergang en de natuurontwikkeling van de polder blijft een “beheerstrook” aanwezig waar geen werkzaamheden worden uitgevoerd. Deze beheerstrook krijgt het natuurdoeltype kruidenrijk grasland
Bewoners	Beleving vanaf voedselbos	Het Voedselbos (deels) openbaar houden zodat vanaf hier, zonder de natuur te verstoren, het landschap en de natuur kan worden beleefd.	Niet meegenomen	Het uitkijkpunt met toegangspad in het voedselbos vervalt door bezwaren uit de omgeving
Bewoners	Gronddepot omvormen tot natuur	Gronddepot van gemeente ook omvormen tot natuur	Niet meegenomen	Gronddepot valt buiten het project, is eigendom van de gemeente en in een bestemmingsplan als gronddepot opgenomen
Bewoners	Meer doorkijken vanaf fietspad	Vanaf fietspad de Biltse Rading de polder meer beleefbaar maken door het maken van enkele doorgangen/ doorkijken.	Meegenomen	Door het verwijderen van oude kwekerijen, aankoop van een klein perceel aan de noordzijde en het herstellen van de historische landschapsstructuur en het Centenlaantje ontstaat meer zicht op het gebied.

				Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om de openheid en kwaliteit van het landschap meer te ervaren.
Bewoners	Behouden uitzicht bij voedselbos	Met de beplanting rekening houden met zicht vanuit de zijde van Park Arenberg	Meegenomen	Voor het voedselbos worden maximale hoogtes van de beplanting (bomen) opgenomen, waarbij vanaf Park Arenberg een oplopende hoogte wordt vastgelegd. Tussen het voedselbos en de bebouwing blijft openheid door handhaving van het bestaande grasland.
Bewoners	Meer broeihopen ringslang	Meer broeihopen voor ringslang; want die wijken nu uit naar de tuinen dat is niet een wenselijke plek voor overlevingskansen	Meegenomen	Er worden meer broeihopen voor ringslang in het gebied gerealiseerd. Dit biedt nog meer kansen voor de bestaande populatie ringslangen.
Bewoners	Aanpak van invasieve soorten	Invasieve soorten (zoals de Reuzenberenklauw, Aziatische duizendknoop en Watercrassula) direct aanpakken	(voorlopig) Meegenomen	Aanpak van invasieve soorten (zoals de Reuzenberenklauw, Japanse duizendknoop en Watercrassula) in het projectgebied is opgenomen in het Definitief Ontwerp. Er wordt naar gestreefd om ook de grote groeiplaats Japanse Duizendknoop aan de zuidzijde (deels buiten het projectgebied) te saneren.
Bewoners	Effecten afplaggen	Omwonenden gaven aan dat in het verleden er wateroverlast in de wijk is geweest, er waren vragen of het afplaggen effect kan hebben op de grondwaterstand in de wijk. Ook waren er zorgen over eventueel verzakken van de oevers.	Meegenomen	Er zijn geen aanwijzingen dat het afplaggen effect heeft op de grondwaterstand. Ook in het reeds gerealiseerde gebied aan de westkant is dit niet het geval. Ook is met de omgeving gedeeld dat het waterpeil en de bestaande waterafvoer voor aangrenzende percelen ongewijzigd blijft. Aanvullend wordt er een beheerpad gesitueerd tussen de woningen en het gebied zodat de watergang en oevers ongewijzigd blijven direct langs de woningen van Park Arenberg.
Dassenwerkgroep	Extra maatregelen voor de das	de dammen, die de polder met de Biltse Rading verbinden, afschermen met dassenraster	Meegenomen	De toegangen naar de polder worden voorzien van een hekwerk en geleidend raster zodat de das via de tunnel én de faunatunnel de Biltse Rading veilig kan passeren.

BIJLAGE 2: Afwijkingen gebiedsplan

Op hoofdlijnen is het gebiedsplan overgenomen in de plannen, een aantal zaken bleken uiteindelijk niet haalbaar of werden toch niet gedragen door de omgeving. Hieronder de onderdelen die niet zijn meegenomen met een korte toelichting:

Tabel: (vervallen) Eisen uit gebiedsplan (gemeente De Bilt, 2020)

Eis	Omschrijving, eistekst	Toelichting besluit
Taluds natuurvriendelijke oever	Taluds natuurvriendelijke oever in deel polder (minimaal 1:3 en bij voorkeur 1:5).	Gezien de impact van een talud van 1:5 op de potenties voor de natuurpercelen is vastgehouden aan een NVO met een talud van 1:3
Realisatie helofytenveld en een piekwaterberging (of een combinatie)	Minimale grootte van 1.5 ha voor een helofytenveld	Deze is komen te vervallen. In het kader van de Kader Richtlijn Water (KRW) worden wel natuurvriendelijke oevers gerealiseerd langs de effluentsloot. Hierdoor ontstaat ook meer waterberging in het projectgebied.
Tankgracht ten oosten van de Werken van Griftenstein uitgraven t.b.v. beter beleefbaar maken.	Herstellen en beter zichtbaar maken van de tankgracht en oosten van de Werken van Griftenstein.	Deze valt buiten de scope van het project en ligt bovendien op particuliere gronden.
Uitplaatsing Hoveniersbedrijf Hoefakker	Uitplaatsen t.b.v. benutten vrijkomende gronden voor versterken van de cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische waarden van het gebied.	Er is met de eigenaar gesproken over de plannen. Vooralsnog heeft de eigenaar geen voornemens om gronden om te vormen naar natuur.
Aanleg van een kunstburcht voor dassen in de meest westelijke bosschage	Het laten verhuizen van de huidige dassenburcht in de omgeving van het Centenlaantje naar de gebieden met natuurbestemming in het westelijk deel	De bestaande burcht en vluchtpijpen in het gebied zullen behouden blijven wat een extra burcht overbodig maakt. Wel is ervoor gekozen om aan de noordzijde van de Biltse Rading in samenwerking met het Utrecht Landschap bij een groepsschuilplaats een extra kunstburcht te maken wat het leefgebied van de das ten goede zal komen.

Uitvoeren geplande boscompensatie voor de verbreding A27.	Uitvoeren geplande boscompensatie voor de verbreding A27.	Deze valt buiten de scope en was onderdeel van de inrichting van het westelijke deel van de polder. De boscompensatie is komen te vervallen.
Realiseren voedselbos.	Uitbreiding bestaande locatie met ca. 2 ha en aanleg schuur	De locatiekeuze voor het voedselbos is ingegeven door de ligging buiten de innundatievelden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Bij het bepalen van de begrenzing is aangesloten bij de natuurlijke en kadastrale grenzen van het provinciale perceel aan de noordoostzijde van het projectgebied. Het voedselbos heeft hierdoor een grootte van 1,7ha. Of bebouwing (schuur) toegestaan is wordt afgewogen in het omgevingsplan.
Noodzakelijke zonering van recreatie bij kwetsbare natuur	Realisatie wandelroute oostelijke oever van effluentsloot t.b.v. zonering recreatie	Wandelpad en uitzichtpunt in het voedselbos bos is komen te vervallen n.a.v. zorgen uit de omgeving. Geen recreatie ín het gebied.
Behoud hakhout	Hakhoutbeheer zuidelijk deel van de meest westelijke houtopstand	Bos laten we gewoon staan (eigendom UL). Geen omzetting van het bestaande bos naar hakhout.